

התאטפנד כולבד, בכדי ללודת את הני למבוחתה האחרונה. בשבתי הבוקר ממושכות עם בני משפחתה, למדתי מחדש להכיר, מה רבות היו צטונות חייה ומה רבים היו כוחות בפשה.

הני בולדה ב 13 באוגוסט 1916 למשפחת בכרך ב DIEREN, כפר במחוז ארנהים בהולנד. הם היו ביחד 5 אחים ואחיות. שנים מהם בספר במכונת ההשמדה של הנאצים לאחר כיבוש הולנד במלחמת העולם השנייה.

בין 6 המשפחות היהודיות בכפר, שניהלו חיים מסורתיים יהודיים, היו הוריה. אביה ואמה ניהלו בית מסחר גדול. עבדו בו בזעת אפם, בכדי למצוא בו את מחיינום ומחיית ילדיהם. סיפקו לאיכרי הסביבה את צרכי ביחם, תוך יחס אישי אליהם ובעבודה מפרכת, שלא השאירה מקום רב לחיי משפחה בצוותא.

הני התמחתה עד גיל 18 בבית ספר לכלכלת בית בארנהים. בפרוץ מלחמת העולם השנייה קבלה על עצמה להיות מנהלת הבית במוסד יהודי לילדים מטגרים. עם כבוש הנאצים את הולנד עבדה כבר באמסטרדם בניהול בית אבות יהודי. ידעה בצער, שגורל הזקנים היהודיים במוסדה חתום.

ביום שבטעה להלויית אביה בדירן, פשטה הגסטאפו על בית האבות היהודי בהנהלתה. כל הזקנים והעובדים היהודיים בו - בשלחו ע"י הנאצים לאי-שם ללא טוב. עובדת בוצריה הזהירה אותה - בל תשוב הני אל המוסד. היא היתה מבוקשת ע"י הגסטאפו והסתתרה כחייה ברדפת במשך שבתיים, בלי לדעת, מה עלה בגורל בני משפחתה.

אמר לי אחיה לוק, אשר פה איתנו: רבות כבר זכתב על זרועות השואה, אך עוד לא העלו את בוראות הטראומות, אשר עברו על יהודים בעת "ההסתרה", גדולתם של הגויים - ושפלות בפשם של אחרים ביניהם, הברחות, צייד אדם "מכידות" מראש לנאצים ע"י בוגדים, מפגש עם סטיות מבחילות, הצורך לשמור על שפיות הדעת - והמרות לבגד עיניך כל הזמן. לבה ופיה של הני בשאר חתומים על אירועי הזמן הנוראים האלה, שארכו יותר משבתיים בחייה.

לאחר ה"שחרור" וסיום מלחמת העולם השנייה במאי 1945, עבדה בבית יתומים גדול, יהודי. ב 1946 החליטה לעלות ארצה - ובלית ברירה בעליה ב'. ב 1947 עלתה במרסייל על אונית מעפילים - יחוי עם כל העולים הבלתי ליגאליים בתפסה והועברה ע"י האנגלים למחנות העצירים בקפריסין. בתנאים שקושיים לא ישוער - בישלה לתיבוקות בקפריסין.

בנואה ארצה ב 1948, כבר הכריזו על הקמתה של מדינת ישראל. החלה מלחמת השחרור. התקיים פנוי של כל הנשים והילדים מן הגליל וגם מקבוץ "חוליות" - "שדה בחמיה". הני לא יכלה להתאחד עם אחיה שם, כמתוכנן. פעילי שדה בחמיה, בקשו מ"מעין", קבוצת האחות שלה בתנועה, לקלוט את הני ביבתיים, עד יעבור זעם.

3./..

פה במעין-צבי הכירה הצי את בעלה יוסל ובנתה יחד איתו בית חם ופורה בקבוצתנו.
 שנים רבות עבדה כאחת המבשלות הראשיות במטבחנו. עבדה ב"אמבר" ליד המושב
 כמנהלה המעקב אחרי תבועת וולקי החלוף במחסבים. עבדה שנים במסירות רבה יום
 עבודה שלם בקפולים ובמיון של כביסת הילדים, גם כשבריאותה כבר ירדה - תוך
 הכרה בנחשיות העבודה - כערך.

ביתם של הצי ויוסל היה הומה צעירי אולפן, אשר הגיעו מארץ השפלה אלינו. שתפו
 אותה בעצירתיהם הסבוכות והיא ב"שכל הישר" שלה, כרובה אותם לטובה.
 עשרות של שנים שמרו איתה על קשר חי ועמוק - ע"י ביקורים הדדיים והחלפת
 מכתבים ערה.

שמחה שלנו, בתם המאומצת של הצי ויוסל, בתקבלה בחיק משפוחה בגיל 10. בתחבכה
 וטרפחה כבת לכל דבר. משפוחה הצעירה של שמה ו"בכדיה" של הצי בה - בקשר
 יחדיו ברקמת יחסים עדינה ועמוקה. הצי ידעה, בתבונה רבה, תמיד לאזן את
 הקשר שלה עצמה עם בתי המשפוחה האחרים - וזאת בטקט רב ובהבנה.

כח סבלה ואומץ ליבה גדולים היו - להלחם בגורלה. במסירות ללא שיעור הקיפוח
 קרוביה ואהביה וסייעו לה לעצום את עיניה בשלוחות הבית שלה.

יהיה זכרה ברוך

ותהיה בשמחה צרורה בצרור החיים

דברים ליד קברה

שולמית קוגלמן

* * * * *
 * * * * *
 * * *
 *